

Začrtanih ciljev ne dosežemo

Komite občinske konference Zveze komunistov o uresničevanju politike zaposlovanja in štipendiranja

Če gledamo zgolj številčne pokazatelje, smo dosegli na področju zaposlovanja v bežigraski občini z resolucijo predvidene cilje, saj število zaposlenih stagnira. Ne moremo pa trditi, da dosegamo vse začrtane cilje, so menili člani komiteja občinske konference ZKS v razpravi o obsežni analizi uresničevanja politike zaposlovanja in štipendiranja v občini. Zlasti na področju planiranja, štipendijske politike, zaposlovanja pripravnikov, minimalnih standardov ter pogodbenega in nadurnega dela še vse premalo spoštujemo do-

govore, samoupravne sporazume in sprejete obveznosti, so ugotavljali člani komiteja. Pogojev za odpiranje novih delovnih mest ni, zato bi morali čimbolj učinkovito izkoristiti obstoječe zmogljivosti. Podatki o kvalifikacijski strukturi zaposlenih pa kažejo, da v mnogih okoljih nimajo sposobnih strokovnjakov za zagotovitev hitrejšega in bolj kakovostnega razvoja. Znanje je v glavnem akumulirano v gospodarstvu, ki nima učinkovitih povezav z gospodarstvom. Zato je povsem nesprejemljivo zmanjševanje izobraževanja

ob delu in iz dela, zmanjševanje kadrovskega štipendiranja in premajhno zaposlovanje pripravnikov.

Po številu kadrovskega štipendij je občina Bežigrad pod republiškim poprečjem, v primerjavi s številom zaposlenih. V letošnjem letu so ozdi razpisali 902 štipendiji, predvsem za proizvodne poklice. V občini prejema kadrovske štipendije skupno 1184 dijakov in študentov, štipendijo iz združenih sredstev pa 191.

Zaposlovanje pripravnikov je skromno, brez ustreznih programov pripravnštva. Medtem pa se pojavljajo kršenja na področju nadurnega dela, pogodbenega dela, zaposlovanja upokojujencev, uresničevanje določil družbenega dogovora o kadrovske politiki ljubljanskih občin in sporazuma o pogojih za zaposlovanje ter minimalnih standardov.

V prvem polletju letos so organizacije sklenile 2005 pogodb o delu, okrog 800 pogodb o delu z upokojujenci. V 278 ozdih so zabeležili 895.000 nadur. Kot vzrok navajajo visok odstotek bolniških izostankov (poprečje v občini je okrog 4-odstotna odsotnost z dela dnevno) in pomanjkanje delavcev ob hujših obremenitvah. V prvem polletju se je v občini zaposlil 101 pripravek v 57 ozdih. Samoupravni sporazum o minimalnih standardih je podpisalo 90 odstotkov podpisnikov, le 50 odstotkov pa zagotavlja minimalne standarde bivanja, 95 odstotkov ima organizirano prehrano med delom in 49 odstotkov celodnevno prehrano. Konec avgusta je bilo v občini 370 nezaposlenih.

Člani komiteja so ob obravnavi te analize menili, da stabilizacija ne pomeni manjši štipendiranja in manjši zaposlovanja. Z učinkovitimi izkoriščanja obstoječih zmogljivosti in boljše organiziranostjo moramo doseči tudi boljše rezultate, predvsem pa ustvariti možnosti, za zaposlitev vseh mladih, ki prihajajo iz šol, so menili člani komiteja.

Analizo o uresničevanju politike zaposlovanja in štipendiranja morajo zato obravnavati vse osnovne organizacije ZKS in temu področju nameniti vso pozornost pri pripravi planskih dokumentov. Dopolnjeno analizo z akcijskimi nalagami za spreminjanje obstoječih razmer pa bodo obravnavali tudi v sindikatu, na skupščini in v mladinski organizaciji. R. E.

BEŽIGRAJSKA GODBA ŽE IGRA

Ljubitelji glasbe in poezije iz krajevne skupnosti Stadlon so v počastitev 10. kongresa slovenskih sindikatov pripravili zanimivo prireditev, na kateri se je prvič predstavila tudi naša, bežigraska godba na pihala. V enournem sporedu so se predstavili še orkester Mandolina, mladinski instrumentalni orkester, mladi iz Gradbenega podjetja Bežigrad in recitatorji. Čeprav vadilo malo časa, pa so navdušili polno dvorano družbenega centra Stadlon. Godbo vodi Leander Pegan, ki je vzgledni nekaj takih orkestror, saj je bil vodja mladinske pihalne godbe Hinko Smrekar iz Zornje Šiške, sodeloval je pri Litostrojski godbi, zdaj pa z veseljem vodi navdušene mlade, pa tudi starejše bežigraske pihalce in troblice. Orkester v zasedbi še nima vseh instrumentov, zato še vedno vabijo v svoje vrste tiste, ki imajo radi glasbo. Foto: PRIMOZ HIENG

V KNJIŽNICI MED SLOVARJI

Kolikor jezikov znaš...

Učenju tujih jezikov se Slovenci ne moremo izogniti; od nas ga zahtevajo zemljepisna lega, politična usmeritev države in gospodarski položaj. Šolski programi tujim jezikom ne namenijo dovolj ur, izbor ni pester in ne v skladu z našimi zahtevami. Jezikovni tečaj so polni, saj se učenja hočeš-nočeš lotevajo mnogi odrasli.

Slovar je pri temeljitem učenju tujega jezika nezamenljiv pripomoček. Katere lahko vzamemo v roke ta trenutek?

Založba Obzorja izdaja slovarje v zbirki Glotta. Obe založbi nudita oba angleška in nemška slovarja. Žepni slovarji Cankarjeve založbe imajo v naslovu oznaku modern slovar. Pred slovarskim delom so osnovna slovnična pravila. Založnik s ponatisi skrbi, da so napredaj vse njihove izdaje.

Največ slovarjev sistematično pošilja na slovenski knjižni trg Državna založba Slovenije. Od klasičnih jezikov sta na razpolago: Franc Brađač: Slovensko-latinski slovar, 2. izd., 1973 in Franc Brađač: Latinsko-slovenski slovar, 4. izd., 1972. Pri romanskih jezikih so na voljo oba francoska in španska slovarja, ki jih je sestavil Anton Grad ter Janko Kotnik: Sloven-

sko-italijanski slovar, 5. izd., 1981, Anton Bajec, Pavle Kalan: Italijansko-slovenski slovar, 4. izd., 1980.

Prevajanju iz germanskih jezikov bodo koristili: Janko Kotnik: Slovensko-angleški slovar, 3. izd., 1978, Anton Grad, Ružena Škerij, Nada Vitorovič: Angleško-slovenski slovar, 3. izd., 1979 in Veliki angleško-slovenski slovar, 1978, istih avtorjev. Za nemščino: France Tomšič: Slovensko-nemški slovar, 3. izd., 1977, France Tomšič: Nemško-Slovenski slovar, 4. izd., 1980.

Pri sporazumevanju s slovenskimi narodi bodo v pomoč oba češka slovarja Ružena Škerij in France Vodnik: Poljsko-slovenski slovar, Viktor

Smolej: Slovaško-slovenski slovar, Janko Kotnik: Slovensko-ruski slovar, 2. izd., 1979.

Stike med Slovenci in drugimi narodi in narodnostmi v Jugoslaviji utrjujejo: Janko Juranič: Slovensko-srbohrvaški slovar, 1981, dragocena letonja novost: France Novšak: Slovensko-makedonski slovar in Jože Hradil: Madžarsko-slovenski slovar.

Ko si boste izbrali slovar za svojo rabo ga opremite z abecedo. Če izpišete na kartončke in jih vlepate na sprednjo obzoro knjige v diagonalni od leve proti desni. Trud se vam bo obrestoval. Pri prevajanju bo prihranjena marsikatera dragocena minuta in slovar bo bolj osebno priročnik. A. Z.

Razstava tudi v Iskri

Kulturna komisija pri izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata Iskra - Avtomatika, TOZD Sestavni deli je organizirala v tovarniški restavraciji likovno in fotografsko razstavo. Na razstavo so sodelovali delavci - fotoamaterji s svojimi deli na temo "Poletje in slikar samorastnik Alojz Ferenc s svojimi platni".

Razstava je bila posvečena X. kongresu Zveze sindikatov Slovenije ter skromen prispevek delavcev k pomembnosti tega zbora naših delegatov. Razstavo so si delavci zaposleni v Iskri na Savski cesti, z velikim zanimanjem ogledali in skupna ugotovitev je, da so take prireditve potrebne ne samo v galerijah, ampak čim bližje delavcu, neposrednemu proizvajalcu. A. C.

Gigant IMP praznuje

Zdaj združujejo že več kot 8.500 delavcev

V soboto, 16. oktobra, so delavci sozda IMP s svečano sejo delavskega sveta proslavili petintridesetletnico svoje organizacije. Poglejmo na kratko razvoj IMP-ja, ki je v svoji branži največja jugoslovanska organizacija!

IMP je bil ustanovljen v Kranju februarja 1947 pod imenom Montažno podjetje Toplovod. Ustanovila ga je slovenska vlada kot podjetje, ki naj izvaja instalaterska dela na najpomembnejših objektih v republiki. Zaradi nujnosti tesnega sodelovanja z Ministrstvom za gradnje so sedež podjetja naslednje leto prestavili v Ljubljano.

Za prva leta je bil tipičen obrtniški način dela, montirali pa so v glavnem enostavne vodovodne in ogrevalne instalacije. Izredno hiter tempo obnavljanja domovine pa je široko odprlo možnosti za hitro širjenje montažne dejavnosti. Obenem pa je Toplovod začel razvijati tudi proizvodnjo instalacijskih elementov in opreme (na primer črpalke), saj teh izdelkov dotlej v Jugoslaviji niso proizvajali. Tako se je število zaposlenih povečalo od 76 v letu 1947 na 500 v letu 1952.

Eden od odločilnih dejavnikov za nadaljnji razvoj IMP-ja je bila kadrovska krepitev. Leta 1953 se je v Toplovodu zaposlil prvi diplomirani inženir, za njim pa vedno številnejši mladi diplomanti ljubljanske univerze. S tem se je kolektiv strokovno okreplil za zahtevnejša dela, k čemu pa so že tudi ustanovili projektivni biro.

Naslednjo prelomnico pomeni 15. april 1963, ko se je k Toplovodu pripojilo ljubljansko podjetje Elektrosignal. S 1. januarjem 1964 so začeli uporabljati novo ime: IMP. Za obdobje, ki je sledilo, so značil-

ni štiri usmeritve: vse hitrejši razvoj industrijske proizvodnje, lastno razvojno delo, integracijski procesi in usmeritve v izvoz.

V naslednjih letih je IMP postal nosilec integracijskih procesov na področju montaže in proizvodnje elementov za montažno dejavnost. K IMP-ju so se pripojili Agroservis iz Ivančne gorice, Idrijski Simplex, ljubljanski Skip, Dijaški dom Domžale, murskosoboški Blisk, ptujski Elektrokovinar, ljubljanska Elektrodvigalo in Dvigalotehna, murskosoboška Panonija, celjska Klima in Alchrom iz Ruš. Po samoupravni reorganizaciji na osnovi Zakona o združenem delu je nastala sestavljena organizacija, ki letos združuje že nad 8500 delavcev in 1000 učencev v gospodarstvu. IMP ima tozde in delovne organizacije v trinajstih slovenskih občinah. Sedež sestavljene organizacije ter vrsta montažnih in proizvodnih organizacij pa so v občini Bežigrad.

V svojem razvoju so si delavci IMP-ja postavili cilj ustvariti kompleksno storitev oziroma inženiring na posameznih področjih investicijske izgradnje. Inženiring obsega svetovanje in pripravo idejnih zasnov projektov, oblikovanje finančne konstrukcije, projektiranje, dobavo izdelkov in opreme iz lastnih tovarn ali od drugih proizvajalcev, montažo, spuščanje objekta v pogon, šolanje kadrov ter redno servisiranje.

Tak tržni nastop v vseh oblikah in namenih investicijske proizvodnje lahko IMP ponudi na naslednjih področjih:

● Ogrevanje, kamor uvrščamo termooenergetske objekte, cevovode in notranje instalacije

- Tehnologija vode
- Prežračevanje in klimatizacija
- Elektroenergetika
- Telekomunikacije in signalno-varnostne naprave
- Živilske linije v procesni industriji

Poleg omenjenih področij pa ima IMP še nekatere druge veje proizvodnje, kjer je tudi uveljavljen na jugoslovanskem trgu. Te veje so:

- Kmetijska oprema in stroji
- Gradbeni stroji in oprema
- Livarski izdelki črne in barvne metalurgije

V prikazu IMP-jevega razvoja ne moremo mimo izvoza, saj je IMP med prvimi jugoslovanskimi organizacijami, ki so se vključile v izvajanje investicijskih del na tujem. Že leta 1961 so šli prvi IMP-jevi monterji v Švico, kasneje še v ZRN, Avstrijo in druge države. Najpomembnejše pa je, da so se takoj začeli organizirati za kompleksen pristop in prevzemanje kompletnih poslov. To IMP-ju uspeva, saj je skupna vrednost pogodb, ki jih ima trenutno za dela na tujem, nad 400 milijonov dolarjev. Vse večji pa je tudi direktni blagovni izvoz proizvodnih tozvod. IMP je danes s svojimi monterji in proizvozniki prisoten v obeh Nemčijah, Avstriji, Sovjetski zvezi, Iraku in Alžiriji, intenzivno pa se pripravlja za prevzem del in izvoz proizvodov na nova tržišča. Na gradbiščih v tujini ima IMP trenutno okrog 900 delavcev, se pravi, da vsak deseti član kolektiva dela v tujini. IMP je ena redkih organizacij, ki je tako lani kot letos v celoti izpolnila svoje planske obveznosti do SISEOT in jih celo precej preseglila. O izvoznih uspešnostih IMP-ja najbolj zgovorno govori podatek, da so v letu 1981 štirikrat več izvozili kot uvozili.

L. J.

JUŽNI DEL BS-8

Misliti je treba na kmete

Krajani iz Savelj, Kleč, Ježice in Stožic so na skupnem zboru spregovorili o dokumentu »Ljubljana 2000«, zasidrtvi 88 dreves v spomin na tovariša Tita in o gradnji soseske BS-8. Razprava o dokumentu »Ljubljana 2000« ni prinesla novih spoznanj, tudi glede zasaditve dreves so si bili hitro enotni: na zahodni strani kamniške proge, v predvidenem rekreacijskem centru ob Savi in v načrtovanem spominskem parku v Stožicah.

V skladu z zakonodajo o urbanističnem planu je potrebna pred sprejetjem zazidalnega načrta javna razgrnitev, ki traja najmanj 30 dni. Zaradi pomembnosti razprave, ki naj bi zajela čimširši krog občanov, pa izvršni svet že več kot leto dni ob javnih razgrnitvah vzpodbuja tudi javne razprave v krajevnih skupnostih, na katerih strokovnjaki, ki sodelujejo pri pripravi dokumentov, krajano odgovarjajo na vse nejasnosti. V sklop teh razprav je sodil tudi zadnji dogovor v teh krajevnih skupnostih, na katerem je bilo veliko krajanov, ki so v razpravi zavzeto sodelovali. Južni del soseske BS-8 je namenjen za centralne površine, v družbenem planu občine za obdobje 1981-85 je predvidena gradnja šole na tem območju, stanovanjska gradnja pa je načrtovana za prihodnje srednjeročno obdobje. Lani, pred referendumom o samopriskpevu, je bila v krajevni skupnosti Stožice javna razprava, na kateri so krajani soglasno podprli predlog, naj bi bila na tem območju poleg prepotrebne šole (ta bo razbremenila zlasti šolo Danile Kumarjeve, na kateri že zdaj 1.458 otrok obiskuje pouk v dveh izmenah) in zdravstvene postaje. Tudi rebalans družbenega plana, ki je bil v obravnavi na skupščini 30. septembra, južni del soseske opredeljuje v ta namen, osnutek družbenega dogovora o izboru sosesk, ki jih bomo v Ljubljani gradili v prihodnjih desetih letih, pa predvideva stanovanjsko gradnjo v BS-8 po letu 1986. Zatorej je treba zdaj izvesti vse priprave, da bo moč zlasti objekte iz samopriskpeva zgraditi po predvidenem načrtu.

V razpravi so imela največjo težo vprašanja kmetov, ki bodo na račun zdravstvenega doma in osnovne šole, kasneje pa tudi stanovanjske soseske, ostali brez zemlje. Zemljišče je v lasti nekaj več kot 30 občanov, od tega jih ima tretjina status kmetov. Resda jim bodo zagotovili nadomestna zemljišča, vendar bo zlasti za starejše kmete z nizkimi pokojninami (po 2.500 dinarjev) daljša pot od doma do zemlje velik napor. Krajani so se zavzeli tudi za hitrejšo postopke pri obračunu odškodnin za zemljišča, ki jih bodo odstopili in za takojšnjo pridobitev nadomestnih zemljišč. Razprava je izvenela v pripravljenosti (pri večini), da zemljišča ob upoštevanju obilub o nadomestnih zemljiščih in pravični odškodnini sporazumno odstopijo - na koncu koncev gre pri šoli in zdravstveni postaji za širok družbeni interes.

Ob tem so postavili tudi vprašanje upravičenosti predvidenega poteka podaljška Hošimihove ceste, ki bi razpolovil vas in nekaterim tudi odvzel nekaj kmetijskih cest; predstavniki izvršnega sveta so obljubili, da bodo proučili to pobudo. S. D.

JUBILEJ REVOLUCIONARKE

Mara Dermastia sedemdesetletnica

Te dni praznuje Mara Dermastia sedemdesetletnico svojega nadvse plodnega življenja. Bila je ena prvih žensk, ki je že leta 1941. leta prišla za puško in odšla k partizanom v Kamniško četo.

Iz dokaj skopih podatkov o njenem življenju, je težko odgovoriti na vprašanje, kaj jo je že v zgodnji mladosti pripeljalo v vrste borbenega delavskega razreda. Morda to, da je že zgodaj ostala brez očeta, spričo česar je morala čimprej priti do lastnega kosa kruha. S tem so se bistrumu dekletu zaprta vrata na univerzo, zato pa se je že ob prvih zaposlitvah srečevala z bedo delovnih ljudi in krivicami, ki so jih preživljali pred drugo svetovno vojno. Tako je spoznala tudi brezposelnost.

Ko se je leta 1934 znašla v vodstvu stavke v dupliški tovarni, je spoznala tudi pravo preganjanje. Prijeli so jo in zaprli. Njena pot je bila posledje še bolj jasna in točneje začrtana. Z vsem srcem se je zapisala boju za pravico in revolucijo. Še posebej pomembno je bilo njeno delo v Zvezi delavskih žena in deklet za njihovo enakopravnost in osvoboditve.

Partija je kmalu odkrila v njej

pogumno in odločno borko, ki je ni nič moglo odvrtiti od njene poti. Brezposelnost, pogošto pomanjkanje, sta jo še bolj razvnela in verji, da se je treba za boljši svet boriti z vsem srcem. Delala je v Zagrebu in Kranju za kruh in za revolucijo. Bila je ena najbolj aktivnih članov pokrajinskega odbora Ljudske pomoči in odbora za pomoč španskim borcem.

V partizanih je prevzela dolžnost intendanta, ki jo je nadvse uspešno opravljala vsa štiri leta vojne - v Kamniškem bataljonu, v dolomitskem odredu, v II. grupi odredov, v Tomšičevi in Cankarjevi brigadi in nazadnje kot načelnik ekonomskega oddelka glavnega štaba NOV in PO Slovenije. Pri tem pomembnem in odgovornem delu za prehrano partizanov je še posebej prišla do izraza njena iznajdljivost, požrtvovalnost, organizacijska sposobnost in smisel za gospodarstvo. Če kdaj, je tedaj kot ženska enakopravno stala ob robu moških tovarišem, saj je znala in zmogla opraviti delo za celega moža. Če ne še več.

Gospodarstvu je ostala zvesta tudi po vojni, ko je prevzela mala vrsto izredno občutljivih

in pomembnih delovnih mest, med njimi pomočnika načelnika v ministrstvu za industrijo vlade FLRJ do glavnega direktorja podjetja Slovenija les, podpredsednika MLO Ljubljana in predsednika trgovske zbornice LRS.

Za svoje veliko delo, ki ga je opravila, je bila večkrat odlikovana z visokimi državnimi odlikovanji. Hkrati je nosilka partijske spomenice 1941 in rezervni major JLA.

Mara Dermastia, ki danes večer svojega življenja preživlja v domu starejših občanov za Bežigradom, je ena tistih naših občanek, ki je dala vse za revolucijo. Številnim čestitkam ob njenem življenjskem jubileju se zato pridružujemo vsi Bežigrasčani. N. L.